

Затверджено
Засідання кафедри медичної біології та спортивної дієтології
(протокол № 1 від 2.09.2024)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Назва кафедри, за якою закріплена дисципліна

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХАРЧУВАННЯ І ПАРАЗИТОЛОГІЯ В УМОВАХ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ
2024-2025 н.р., денна форма здобуття вищої освіти

1.1. Загальна інформація

Назва освітньої програми	091 Біологія та біохімія https://uni-sport.edu.ua/content/osvitni-programy
Код і назва дисципліни за освітньою програмою	ВД.ББ 13 «Харчування і паразитологія в умовах рухової активності» https://dn.uni-sport.edu.ua/course/view.php?id=1141
Семестр навчального року Календарні терміни вивчення	За вибором
Форма підсумкового контролю	Залік
Прізвище, ім'я та по батькові науково-педагогічних працівників, контактна інформація, електронна адреса	Бабак Світлана Віталіївна , кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри, 063-833-5443 sbabak@uni-sport.edu.ua https://uni-sport.edu.ua/content/babak-svitlana-vitaliyivna-0

1.2. Кредити ЄКТС, види занять, кількість годин

кількість кредитів ЄКТС	лекції	семінарські	практичні	лабораторні	самостійна робота	загальна кількість годин
4	18	0	14	0	88	120

1.3. Оцінювання результатів навчання

Номер і назва теми практичних занять	Завдання для самостійної роботи до заняття	Засоби оцінювання під	Кількість балів за
--------------------------------------	--	-----------------------	--------------------

		час заняття	заняття
1. Загальні поняття паразитології. Паразит та паразитизм: походження та поширення. Співвідношення понять «господар» і «середовище проживання» паразиту.	<p>Поняття паразитизму і паразитів. Паразитизм як форма екологічних зв'язків у природі. Паразити, їхня класифікація: істинні і помилкові; тимчасові і постійні; енто- та ектопаразити; внутрішньоклітинні, тканинні, внутрішньоорганні, порожнинні; облігатні і факультативні. Хазяїн паразита: остаточний, проміжний, додатковий, резервуарний, облігатний, факультативний.</p> <p>Походження паразитизму. Прогрес і регрес в еволюції паразитів. Екологічна та еволюційно-генетична теорії паразитизму. Вчення Е.Н. Павловського про природу осередків паразитарних захворювань.</p>	<p>Експрес-контроль.</p> <p>Вирішення ситуаційних завдань</p>	<p>5</p> <p>5</p>
2. Віруси, бактерії та найпростіші – паразити людини. Особливості їхньої екології, циклів розвитку, шляхів зараження, патогенної дії на рухову активність спортсмена.	<p>Неклітинні форми життя – паразитичний спосіб життя. Будова та паразитування вірусів. Вірусні захворювання. Соціовірусологія. Роль вірусів в еволюції життя.</p> <p>Паразитичні бактерії. Екзотоксини та ендотоксини. Чинники патогенності. Бактеріальні захворювання.</p> <p>Протипаразитарне харчування при вірусних та бактеріальних захворюваннях.</p> <p>Найпростіші – паразити людини. Органи, що вражаються в організмі людини при зараженні найпростішими.</p> <p>Гриби – паразити людини. Мікозні захворювання. Харчування при кандидозі.</p> <p>Одноклітинні типів Саркомастігофора (амеби, лямблії, трихомонади, лейшманії, трипаносоми), Апікомплекса (кокцидії, токсоплазма, кріптоспоридії, пневмоцисти, малярійні плазмодії), мікроспоридії (близько 900 видів), міксоспоридії (цератомікса, лептотека, хлоромікса), інфузорії (тріходіни, іхтіофтіріуси, балантидій).</p> <p>Поширення паразитичних найпростіших. Особливості їхньої екології, циклів розвитку, шляхів зараження, патогенної дії. Методи діагностики та профілактики протозойних інвазій. Вплив зараженням найпростішими паразитами на рухову активність людини. Протипаразитарне харчування при зараженні вірусами, бактеріями, грибами, найпростішими.</p>	<p>Експрес-контроль.</p> <p>Вирішення ситуаційних завдань</p>	<p>5</p> <p>5</p>
3. Гельмінти: особливості екології, морфології, циклів розвитку, шляхів	<p>Географічне поширення гельмінтів. Особливості їхньої екології, морфології, циклів розвитку, шляхів зараження. Гельмінти –</p>	<p>Тестування.</p> <p>Вирішення</p>	<p>5</p> <p>5</p>

зараження. Вплив зараженням гельмінтами на рухову активність людини.	паразити мозку. Методи діагностики патогенних гельмінтів. Вплив зараженням гельмінтами на рухову активність людини. Протипаразитарне харчування при зараженні гельмінтами.	ситуаційних завдань	
4. Вплив зараженням паразитами з типу Членистоногі на рухову активність людини.	Арахноентомологія, її цілі і завдання. Кліщі – переносники збудників трансмісивних хвороб тварин і людини (іксодові, гамазові). Кліщі як ектопаразити шкіри тварин і людини. Кліщі – мешканці житла людини. Особливості біології комах, їх найважливіші ряди: Таргани, Воші, Блохи, Клопи, Двокрилі (комарі, москіти, мошки, мокрець, гедзі, мухи, оводи). Диференціальна діагностика членистоногих. Вплив зараженням паразитами з типу Членистоногі на рухову активність людини. Патогенний вплив на здоров'я людини. Протипаразитарне харчування при зараженні паразитичними членистоногими.	Тестування. Вирішення ситуаційних завдань	5 5
5. Зміни основних життєвих функцій організму у зв'язку з паразитичним способом життя. Основні морфо-фізіологічні і біологічні адаптації до паразитичного способу життя.	Розмноження паразитів, тривалість їх життя. Плідність, фактори, що регулюють чисельність паразитів. Пристосування ембріональних і личинкових стадій паразитів (ембріональний розвиток поза організму господаря, особливості будови і поведінки личинкових стадій у зовнішньому середовищі і в організмі господаря). Пристосування паразитів до поширення виду. Шляхи проникнення паразитів в організм господарів. Міграція паразитів в організмі господарів. Вплив паразитів на хазяїна і реакції хазяїна на паразита. Локалізація паразитів. Імунітет при паразитарних хворобах. Форми його прояву. Коеволюція паразита і господаря. Зміни основних життєвих функцій організму у зв'язку з паразитичним способом життя. Основні морфо-фізіологічні і біологічні адаптації до паразитичного способу життя. Функціональна морфологія паразитів (особливості будови основних систем органів: органи прикріплення, розміри і форми тіла, покриви, стійкість до ферментів господарів, нервова система і реакція на зовнішні подразники, звільнення личинок з яйцевих оболонок, інцистування, харчування). Особливості метаболізму паразитичних організмів. Симптоми	Тестування. Вирішення ситуаційних завдань	5 5

	наявності паразитів в організмі господаря.		
6. Методи діагностики наявності паразитів різних видів та класів в організмі господаря.	Визначення видової приналежності паразитичних організмів: одноклітинних, гельмінтів (трематод, цестод, нематод) і членистоногих (кліщів, тарганів, вошей, бліх, клопів, двокрилих). Методи діагностики вірусних інфекцій. Методи діагностики бактеріальних інфекцій. Методи діагностики грибкових інфекцій. Діагностика наявності паразитичних найпростіших. Діагностика наявності гельмінтів в організмі хазяїна. Мікроскопічні дослідження. Культуральний метод. Серологічні методи. Молекулярні методи. Порівняльний аналіз ПЛП-тесту і експрес-тестування.	Тестування. Вирішення ситуаційних завдань	5 5
7. Продукти харчування з протипаразитарними властивостями. Включення продуктів харчування із протипаразитарними властивостями в раціон спортсменів.	Рослини, які володіють проти паразитарними властивостями. Продукти харчування, які володіють протипаразитарними властивостями. Включення продуктів харчування із протипаразитарними властивостями в раціон спортсменів. Принципи профілактики інвазії в організмі господаря. Заходи боротьби з паразитами – збудниками захворювань людини.	Тестування. Вирішення ситуаційних завдань	5 5
		Реферат, доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення	30
		Усього за семестр	100

1.4. Обладнання, інструментарій, програмне забезпечення, необхідні для викладання навчальної дисципліни.

Персональний комп'ютер, додаток Zoom та Google Meet, відео, слайди

1.5. Заходи з неформальної освіти, що можуть бути застосовані в процесі викладання навчальної дисципліни.

У якості неформальної освіти визнаються професійні курси або тренінги, онлайн освіта, професійне навчання/стажування, що підтверджуються відповідним сертифікатом. Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у разі, якщо отриманий сертифікат чи інший документ співпадає з темами робочої програми та годинами, відведеними на її вивчення.